

Besluitformulier

Programmateam Energie

Zaaknummer: 2934896 Datum: 12 februari 2026	
Onderwerp: Begrotingswijziging t.b.v. deelname aan Privaat Elektriciteitsnet ITC-terrein (GDS)	
Besluit: Instemmen met: <ol style="list-style-type: none">1. Voor de realisatie van een Gesloten Distributiesysteem (GDS) op het ITC-terrein de eerder ten gunste van het rekeningresultaat 2024 vrijgevallen eenmalige middelen uit de Programmabegroting 2024 (Deelname aan Energiecoöperatie ITC/PCT Terrein, item UVP-K017) van € 500.000 opnieuw als projectbudget beschikbaar te stellen in de Begroting 2026;2. Dit projectbudget te dekken middels een onttrekking aan de Algemene reserve;3. De raad bij de Voorjaarsnota 2026 voor te stellen de financiële gevolgen, die voortvloeien uit dit besluit, als technische wijziging te verwerken in de Begroting 2026 op basis van bijgevoegde begrotingswijziging;4. Deze middelen bij daadwerkelijke deelname aan een Gesloten Distributiesysteem op het ITC-terrein, terug te storten in de Algemene reserve.	

Publiekssamenvatting

In 2022 is een drie-partijenovereenkomst gesloten tussen de gemeente Alphen aan den Rijn, zonnepark Sunvest en Energienet-ITC. Deze overeenkomst heeft als doel privaat elektriciteitsnet op het ITC-terrein te ontwikkelen. Dit privaat elektriciteitsnet maakt groei en verduurzaming op het ITC-terrein mogelijk, ondanks de netcongestie. De gemeente Alphen aan den Rijn kan aandeelhouder worden van dit lokale energienet. Daarvoor moet een technische begrotingswijziging doorgevoerd worden, zodat de benodigde middelen voor de initiële investering beschikbaar gesteld worden binnen de gemeentebegroting. Uit deze investering kan de gemeente jaarlijks rendement ontvangen.

Daarom wordt nu voorgesteld om de eerder ten gunste van het rekeningresultaat 2024 vrijgevallen eenmalige middelen van € 500.000,- uit de Programmabegroting 2024 opnieuw als projectbudget beschikbaar te stellen in de Begroting 2026. De aanbetaling van € 89.000,-, die in 2025 werd voorgeschoten uit het Duurzaamheidsbudget, zal vervolgens op dit projectbudget worden geplaatst. Deze aanpassing zorgt voor de nodige financiële ruimte zodat de gemeente actief kan deelnemen aan het opzetten van het privaat elektriciteitsnet, zoals afgesproken in 2022.

Inleiding

In 2022 zijn er afspraken gemaakt in een drie-partijen overeenkomst tussen gemeente, zonnepark Sunvest en Energienet-ITC om een privaat elektriciteitsnet te ontwikkelen op het ITC-terrein (zie samenwerkingsovereenkomst in bijlage 1). Doel hiervan is om ondanks de toenemende netcongestie het bedrijventerrein te kunnen laten groeien en verduurzamen. De aanleg van dit elektriciteitsnet vraagt een investering van alle betrokken partijen. Deze is op basis van een eerdere haalbaarheidsstudie berekend op 5 miljoen. De gesloten samenwerkingsovereenkomst geeft de gemeente het recht heeft om voor 10% aandeelhouder te worden. De benodigde investering vanuit de gemeente is (voorlopig) vastgesteld op € 500.000,-. In de Programmabegroting 2024 is daarop vanuit het Uitvoeringsprogramma 2022-2026 een incidenteel budget opgenomen van € 500.000 voor de deelname aan een Energiecoöperatie op het ITC/PCT Terrein (item UVP-K017).

Eveneens met het oog op de toenemende netcongestie heeft het college op 10 maart 2025 een besluit genomen om zelfstandig alvast en tijdig een grote stroomaansluiting op het ITC-terrein aan te vragen bij Liander. De aangevraagde aansluiting is gehonoreerd door Liander en garandeert dat er in 2028/2029 stroom (circa 5 Megawatt) voor het ITC beschikbaar is. Deze aansluiting vraagt om een investering van in totaal € 443.000,-. De aanbetaling van 20% (€ 89.000,-) heeft in 2025 plaatsgevonden en is voorgesloten uit het Duurzaamheidsbudget.

Deze aansluiting kan in een later stadium overgedragen worden als de 10% deelneming in het private elektriciteitsnet, waar de gemeente conform het 3-partijen contract met Energienet ITC en Sunvest BV (zonnepark) het recht heeft en waar een incidenteel budget van € 500.000,- voor georganiseerd was in de Programmabegroting 2024. Echter, medio 2024 was de aanneming nog dat de realisatie van de energieaansluiting vanuit de op te richten deelneming zou plaatsvinden. Voor de gemeente betekent een deelneming alleen structurele rentelasten. Het in de Programmabegroting 2024 hiervoor beschikbaar gestelde projectbudget zou dus niet meer nodig zijn en is toen ten gunste van het rekeningresultaat 2024 vrijgevallen (en maakt dus feitelijk onderdeel uit van het saldo van de Algemene reserve).

Daarom wordt nu voorgesteld om de eerder ten gunste van het rekeningresultaat 2024 vrijgevallen eenmalige middelen van € 500.000,- uit de Programmabegroting 2024 opnieuw als projectbudget beschikbaar te laten stellen in de Begroting 2026. De aanbetaling (€ 89.000,-) zoals in 2025 voorgesloten uit het Duurzaamheidsbudget zal dan vervolgens op dit projectbudget worden geplaatst.

De nu lopende haalbaarheidsstudie is ten opzichte van de eerdere haalbaarheidsstudie uitgebreid met een laadplein en warmte/koeling, evenals extra opslag. Zodra de haalbaarheidsstudie bekend is, is inzichtelijk wat de waarde van 10% deelname concreet kan betekenen. Deze 10% is als maximaal recht gedefinieerd, nader te bepalen door de gemeente. Deelneming in het Elektriciteitsnet genereert een dividend, waarmee er opbrengsten toe te rekenen zijn. Dit is analoog aan de wijze waarop dividend uitgekeerd wordt op basis van deelneming in het publieke net van Alliander.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Deelnemen aan een privaat elektriciteitsnet geeft de gemeente mogelijkheid om, ondanks de oplopende netcongestie, economische en duurzame ontwikkelingen op het ITC-terrein te faciliteren.

Kader

Vanuit EU-wetgeving moeten bedrijven vanaf 2027 extra kosten gaan betalen voor uitstoot (Emissie Trading System (ETS-2)). Verduurzamen/elektrificeren kunnen deze kosten (deels) voorkomen, waarmee er een betere economische positie ontstaat. Op deze manier draagt dit project bij aan de Ruimtelijk-Economische Koers 2040, het Duurzaamheidsprogramma en het Programma Energietransitie. Daarnaast is er sprake van oplopende netcongestie, waardoor er tot 2035 geen nieuwe elektriciteitsaansluitingen in Provincie Zuid-Holland mogelijk zijn. Door de vastlegging van de gemeentelijke aansluiting én de ontwikkeling van het private elektriciteitsnet kan het ITC-terrein ondanks de netcongestie doorontwikkelen en verduurzamen.

Juridisch kader

– Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten

Financieel kader

– Financiële verordening

Argumenten

- Door deelname aan het private elektriciteitsnet ondersteunt en stimuleert de gemeente de duurzame groei op het ITC-terrein.
- De gemeente heeft vooruitlopend op de daadwerkelijk oprichting van en deelname in het GDS ITC-Terrein moeten handelen om de (zeer schaarse) aansluitingscapaciteit veilig te stellen. Omdat de aansluitcapaciteit ook inzetbaar is ten behoeve van andere gebiedsontwikkelingen in de gemeente is het een zinvolle investering, ongeacht latere besluiten ten aanzien het privaat elektriciteitsnet voor het ITC.

Duurzaamheid

Het private elektriciteitsnet wordt opgericht om zowel economische groei, als verduurzaming van het bedrijventerrein mogelijk te maken. Daarmee is dit project intrinsiek bedoeld voor verduurzaming en voldoet het aan de duurzaamheidsplannen van de gemeente.

Participatie

De aanleg van het private energienet vindt plaats op een bedrijventerrein ITC. Er is geen impact op de omgeving. De bedrijvenvereniging is betrokken en er wordt structureel mee afgestemd. Met energiecoöperatie Energiek Alphen is regelmatig overleg geweest. Zodra zich mogelijkheden voor samenwerking voordoen, zullen deze opgepakt worden.

Financiële consequenties

De eerder ten gunste van het rekeningresultaat 2024 vrijgevallen eenmalige middelen á € 500.000 voor de deelname aan een Energiecoöperatie op het ITC/PCT Terrein (item UVP-K017) uit de Programmabegroting 2024 dienen vanuit de Algemene Reserve opnieuw als projectbudget beschikbaar te worden gesteld in de Begroting 2026. De aanbetaling (€ 89.000,-) zoals in 2025 voorgeschoten uit het Duurzaamheidsbudget zal dan vervolgens op dit projectbudget worden geplaatst.

Realisatie

Het recht op aandeelhouderschap en bijhorende financiering zal de gemeente alleen uitoefenen nadat hier een expliciet besluit over is genomen. De gemeentelijke besluitvorming rondom dit

go/no go moment zal plaatsvinden nadat de haalbaarheid op basis van het haalbaarheidsonderzoek is aangetoond en Energienet ITC besloten heeft tot het aanleggen van het GDS én ook de ontheffing van de ACM verkregen is. De verwachting is dat dit in de tweede helft van 2026 of in 2027 plaats zal vinden.

Er zijn meerdere mogelijkheden ten aanzien van de aansluiting:

- Bij overdracht naar de bedrijven, gaan de kosten (€ 443.000) ook over naar de bedrijven.
- Bij deelname aan het privaat elektriciteitsnet, gaan de kosten over in het aandeelhouderschap, analoog aan het aandeelhouderschap van Alliander.
- Als er geen privaat net komt, maar bijvoorbeeld wel een laadplein, kan de gemeente hiervoor een separate entiteit oprichten.
- Als er geen privaat net komt en geen laadplein, kan de gemeente de aansluiting gebruiken om bijvoorbeeld een kabel te leggen naar een gebiedsontwikkeling.
- De gemeente kan ook besluiten de aansluiting te annuleren, in dat geval is met Liander afgesproken dat de aanbataling aan de gemeente geretourneerd wordt, minus de gemaakte engineerskosten door Liander (schatting € 8.000,-).

Bijlage(n):

- Samenwerkingsovereenkomst Zonnepark en GDS 12 juli 2022 (3-partijen overeenkomst)
- Begrotingswijziging